

**Co-funded by
the European Union**

**АКТИВУЮЧИЙ СЦЕНАРІЙ УРОКУ
розроблений в рамках проєкту
„ІННОВАЦІЇ В ШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ”**

Тема:

**Фейкові новини в політиці – коли брехня змінює демократію.
Вплив дезінформації на вибори, політичні кампанії та
громадську думку.**

1. Цілі уроку

Учень:

- розуміє, що таке фейкові новини в політиці і чим вони відрізняються від звичайної неправдивої інформації,
- уміє пояснити, як дезінформація може впливати на вибори та політичні кампанії,
- знайомиться з прикладами пропагандистських і маніпулятивних дій у політиці в Європі та світі,
- навчається критичного аналізу політичних новин і розпізнавання маніпуляцій,
- розвиває позицію свідомого громадянина, який перевіряє джерела інформації.

2. Цільова група

Учні початкових шкіл

3. Методи навчання

- Мозковий штурм
- Міні-лекція з презентацією
- Робота в групах із картами випадків
- Аналіз прикладів реальних політичних фейкових новин
- Скерована дискусія

Проект спільно профінансований Європейським Союзом

**Co-funded by
the European Union**

- Індивідуальна рефлексія

4. Навчальні матеріали / джерела

- Дошка / фліпчарт або проєктор
- Набір заголовків або уривків політичних фейкових новин (роздруківки або презентація)
- Інфографіка: «Цикл фейкової новини в політиці»
- Доступ до сайтів фактчекінгу (Demagog.org.pl, EUvsDisinfo, Manipulátoři.cz, Demagog.sk, StopFake.org – Україна)
- Кольорові картки для рефлексії

5. Хід уроку (45 хвилин)

1. Вступ – чи політики завжди говорять правду? (5 хв)

- Мозковий штурм: учні називають асоціації з висловом «брехня в політиці».
- Навідні запитання:
 - Чи трапляється в політиці неправдива інформація?
 - Чому брехня може бути «політичним інструментом»?
 - Чи може фейкова новина змінити результат виборів?

Змістова інформація

У політиці фейкові новини – це не випадкові помилки чи невинні обмовки. Дуже часто вони є інструментом впливу, який свідомо використовується, щоб змінити рішення виборців, послабити опонентів, викликати страх або соціальні поділи. Вони можуть реально впливати на перебіг виборчої кампанії, довіру до державних інституцій, а навіть на сам результат виборів.

Чому так відбувається?

- Політика ґрунтується на суспільній підтримці – чим більше людей вірить у кандидата чи партію, тим більше шансів на перемогу. Тому деякі особи чи групи застосовують маніпуляції, щоб здобути голоси або зашкодити опоненту.
- Неправдива інформація поширюється швидко – особливо в інтернеті та соціальних мережах. Один сенсаційний заголовок може дійти до сотень тисяч людей за кілька годин, перш ніж хтось встигне його перевірити.
- Емоції впливають на виборчі рішення – новини, які викликають страх, гнів чи обурення, змушують людей частіше ухвалювати рішення під впливом емоцій, а не фактів.

Проект спільно профінансований Європейським Союзом

**Co-funded by
the European Union**

Види фейкових новин у політиці:

- **Атака на опонента** – вигадані скандали, неправдиві цитати, підроблені фотографії чи записи (deepfake), які мають зіпсувати репутацію кандидата чи партії.
- **Фальшиві обіцянки або «сенсації»** – неправдива інформація про політичні плани, програми чи результати опитувань, які мають вплинути на вибори.
- **Зовнішня дезінформація** – кампанії, що проводяться іноземними групами або державами з метою послаблення демократії та викликання хаосу в іншій країні.

Чому це загрожує демократії?

- Демократія працює добре лише тоді, коли громадяни ухвалюють рішення на основі фактів – якщо голосують, спираючись на брехню, результати виборів можуть не відображати їхніх справжніх інтересів.
- Неправдиві новини підривають довіру до медіа, політиків, державних інституцій і всієї виборчої системи.
- Вони спричиняють поляризацію суспільства – поділ на «своїх» і «чужих», що ускладнює діалог і співпрацю в політиці.

Приклади з Європи та світу:

- У виборчих кампаніях у різних країнах з'являлися неправдиві повідомлення про нібито злочини кандидатів, яких ніколи не було.
- Під час деяких виборів публікували вигадані новини про фальсифікацію голосів або про загрози з боку біженців, щоб вплинути на емоції виборців.
- У деяких європейських країнах виявлено діяльність закордонних «фабрик тролів», метою яких було розпалювання суспільних конфліктів перед виборами.

2. Міні-лекція: Фейкові новини в політиці та їхні наслідки (10 хв)

Мета:

Передати учням базові знання про те, як виникають фейкові новини в політиці, які вони можуть мати форми, хто їх створює, з якою метою та які можуть бути наслідки для демократії і суспільства.

1. Види фейкових новин у політиці

Проект спільно профінансований Європейським Союзом

**Co-funded by
the European Union**

Учитель пояснює, що у політиці фейкові новини можуть мати різні форми, але всі вони мають одну спільну мету – вплинути на те, як ми думаємо та голосуємо, часто несвідомо.

- **Фальшиві цитати, приписані політикам** – вигадані висловлювання або вирвані з контексту фрагменти справжніх заяв, які мають викликати обурення або висміяти певну особу.
- **Зманіпульовані фото чи записи (deepfake)** – матеріали, що показують політика в ситуації, якої ніколи не було. Deepfake може підставляти чужий голос чи обличчя у вигадане відео, яке виглядає дуже реалістично.
- **Неправдиві дані про кандидатів або результати виборів** – публікація фальшивих опитувань, вигаданих скандалів, звинувачень чи статистики, щоб вплинути на рішення виборців.
- **Теорії змови про «таємні плани» партій чи урядів** – історії без доказів, що зображують політиків як учасників прихованих змов проти громадян.
- **Фальшиві повідомлення про суспільні загрози** – сенсаційні новини про нібито привезення небезпечних біженців, плани заборонити певні права чи практики, які мають викликати страх.
- **Маніпулятивні меми та гасла** – спрощені, емоційні образи або слогани, що швидко поширюються в мережі, але часто ґрунтуються на брехні або напівправді.

2. Цілі створення політичних фейкових новин

Творці неправдивої інформації у політиці діють навмисно, плануючи повідомлення так, щоб викликати певний ефект:

- **Здобуття підтримки виборців** – поширення фейків на користь одного кандидата чи партії, щоб показати їх у кращому світлі.
- **Очорнення політичних опонентів** – руйнування репутації конкурентів через звинувачення у скандалах, зраді країни, незаконних діях чи аморальній поведінці.
- **Поширення страху або ворожості до певних соціальних груп** – наприклад, до іммігрантів, національних чи релігійних меншин, щоб легше керувати емоціями виборців.
- **Знеохочення громадян до голосування** – публікація неправдивих відомостей про «виборчі шахрайства», щоб люди вирішили, що участь у виборах не має сенсу.
- **Вплив на громадську думку в довгій перспективі** – формування суспільних настроїв шляхом повторення неправдивих наративів місяцями чи роками, поки вони не стають «загальноприйнятою правдою».

Проект спільно профінансований Європейським Союзом

**Co-funded by
the European Union**

- **Міжнародна маніпуляція** – дії інших держав, спрямовані на ослаблення демократії в країні через інформаційний хаос, посилення політичних поділів чи підрив довіри до інституцій.

3. Наслідки фейкових новин для демократії

Учитель підкреслює, що фейкові новини у політиці – це не просто дрібні плітки, а явище, яке може змінити хід подій у державі. Їхні наслідки можуть бути серйозними і довготривалими:

- **Рішення виборців, засновані на брехні** – якщо виборці вірять у неправдиві новини, вони голосують, спираючись на фальш, а не на факти, що спотворює результати виборів.
- **Зниження довіри до політиків, інституцій і медіа** – коли громадяни постійно стикаються з брехнею, вони перестають довіряти всій політичній системі й медіа, що послаблює демократію.
- **Суспільні поділи та конфлікти** – фейки часто ділять людей на ворогуючі табори, ускладнюючи діалог і спільне розв’язання проблем.
- **Маніпуляція з боку іноземних держав або груп інтересів** – деякі кампанії дезінформації керуються ззовні, щоб вплинути на політику країни, послабити її позицію на міжнародній арені або спричинити хаос.
- **Тривале викривлення публічної дискусії** – повторювані брехні починають сприйматися як факти, а справжня інформація ігнорується, що призводить до дезінформаційного «туману» у публічному просторі.
- **Ослаблення самої ідеї демократії** – коли громадяни не вірять, що вибори чесні і що їхній голос має значення, демократична система втрачає легітимність.

3. Групова вправа – «Хто виграє від цього фейку?» (15 хв)

Мета вправи

- Усвідомити учням, що політичні фейки створюються навмисно, щоб служити чиймось інтересам.
- Навчити аналізу політичного повідомлення з огляду на автора, мету, емоції та суспільні наслідки.
- Розвивати навички групової роботи, аргументації та критичного мислення.

Хід вправи – крок за кроком

Проект спільно профінансований Європейським Союзом

**Co-funded by
the European Union**

1. **Поділ на групи:** клас ділиться на 4–6 груп по 3–5 осіб.
2. **Роздача матеріалів:** кожна група отримує картку з прикладом політичного фейку (вигаданого, але реалістичного). Це може бути роздрукований заголовок, короткий пост у соцмережах, мем або уривок статті.
3. **Інструкція завдання:**
Групи аналізують отримане повідомлення, відповідаючи на запитання:
 - Хто міг створити цю інформацію?
 - Яка була мета автора?
 - Які емоції викликає це повідомлення у читачів?
 - Які можуть бути короткострокові та довгострокові суспільні наслідки поширення цієї інформації?
4. **Час роботи:** 8–10 хв на дискусію в групах, запис висновків у вигляді пунктів.
5. **Презентація результатів:** кожна група представляє свої висновки протягом 2–3 хв.
6. **Підсумок учителя:** коротке обговорення спільних висновків, підкреслення, що фейки створюються для того, щоб хтось виграв, а хтось інший програв.

Приклади карток для вправи

Кожна картка може містити:

- Заголовок (неправдива інформація)
- Короткий опис ситуації (контекст – де з'явилася новина, хто її поширює).

Картка 1:

Заголовок: «Партія Х планує забрати в усіх учнів безкоштовні підручники – викрито таємний документ!»

Опис: Пост у соцмережах із сенсаційним фото нібито документа, без джерела чи підтвердження.

Картка 2:

Заголовок: «Кандидат У зустрівся з іноземними агентами – фото злили в мережу!»

Опис: Кілька фото, що поширюються в інтернеті, немає інформації про час і місце, повторювані анонімними акаунтами.

Картка 3:

Заголовок: «Вибори були сфальсифіковані – маємо докази маніпуляції результатами!»

Опис: Відео поширюється у месенджерах, автор невідомий, відсутні дані, що підтверджують справжність матеріалу.

Картка 4:

Заголовок: «Група біженців планує захопити владу в нашій країні – політики це приховують!»

Проект спільно профінансований Європейським Союзом

**Co-funded by
the European Union**

Опис: Стаття на невідомому сайті, поширювана у багатьох дискусійних групах, викликає паніку й ворожість.

Картка 5:

Заголовок: «Правляча партія хоче таємно продати державні ліси іноземним компаніям!»

Опис: Ланцюгове повідомлення в мобільних додатках, без джерел, посилання на «анонімного інформатора».

Картка 6:

Заголовок: «Штаб кандидата Z купує голоси в малих містах – мешканці розкривають подробиці!»

Опис: Чутка на місцевому інтернет-форумі, цитати без прізвищ, поширювана кількома анонімними акаунтами.

Допоміжні питання для груп:

- Чи відомо, хто автор цієї інформації?
- Хто міг би виграти від того, що люди повірять у неї?
- Чи використано сильні емоції (страх, гнів, обурення, жалість)?
- Чи видно, що повідомлення спрямоване проти когось конкретного?
- Як ця новина могла б вплинути на результат виборів або довіру до державних інституцій?

Варіанти підсумку групової роботи:

- **Дошка висновків:** учитель малює таблицю з колонками «Хто виграє?», «Мета», «Емоції», «Суспільні наслідки». Кожна група вписує свої відповіді.
- **Рейтинг загроз:** учні голосують, який із поданих фейків міг би мати найбільший вплив на вибори або демократію – і обґрунтовують вибір.
- **Фінальна рефлексія:** «Що нас сьогодні найбільше здивувало в аналізі політичних фейків?»

4. Дискусія: Чи можуть фейкові новини змінити результат виборів? (8 хв)

Дидактична мета

- Усвідомити учням, що неправдива інформація може впливати на політичні рішення суспільства, а навіть змінювати результат виборів.
- Розвивати вміння аналізувати механізми політичної маніпуляції, відрізняти факти від думок.

Проект спільно профінансований Європейським Союзом

**Co-funded by
the European Union**

- Посилювати позицію свідомого, відповідального громадянина, який шукає достовірні джерела перед тим, як ухвалити виборче рішення.

Хід дискусії

1. Вступ (1–2 хв)

- Учитель подає коротку вступну фразу:
«В історії багатьох держав траплялися ситуації, коли брехня, чутки й політичні фейки впливали на рішення виборців. Іноді вони поширювалися в соцмережах мільйони разів за кілька годин, перш ніж хтось встиг їх спростувати».
- Запитання до класу: *«Чи думаєте ви, що один фейк може справді змінити результат виборів?»*

2. Скерована розмова – відкриті запитання:

- Як брехня у політиці впливає на вибори?
 - Чи може вона змінити думку виборців?
 - Чи може знеохотити деяких людей брати участь у голосуванні?
- Чому люди іноді вірять фейкам про політиків?
 - Чи легше нам повірити в те, що відповідає нашим попереднім поглядам? (ефект підтвердження)
 - Як працюють емоції – страх, гнів, відчуття несправедливості – у сприйнятті політичних новин?
- Чи підсилюють соцмережі силу політичних фейків?
 - Як працює алгоритм – чому ми бачимо переважно схожий контент до того, що вже «лайкаємо»? (інформаційні бульбашки)
 - Чи може поширення неперевіраних новин сприяти розповсюдженню брехні?
- Як ми можемо захищатися як виборці й громадяни?
 - Які питання варто собі поставити перед виборчим рішенням?
 - Де шукати достовірні джерела (портали фактчекінгу, офіційні джерела, незалежні медіа)?
 - Чи варто порівнювати новини з різних джерел, у тому числі закордонних?

Приклади додаткових запитань для поглиблення дискусії

- Чи вважаєте ви, що фейки небезпечніші під час виборчої кампанії, ніж у звичайний час? Чому?
- Чи може одна брехня бути сильнішою, ніж сотні правдивих повідомлень?
- Що важче відновити – репутацію політика після фальшивого скандалу чи довіру суспільства до всіх виборів після чуток про «фальсифікацію»?

Проект спільно профінансований Європейським Союзом

**Co-funded by
the European Union**

- Чи можуть інші держави використовувати фейки для маніпуляцій виборами в чужій країні?

Наголос учителя

Після завершення дискусії вчитель звертає увагу на ключові висновки:

- Демократія потребує фактів, а не чуток. Якщо політичні рішення ухвалюються на основі брехні, результат виборів може не відображати волю суспільства.
- Свідомий виборець перевіряє джерела – не довіряє першій новині, а звіряє її в різних медіа, у тому числі на фактчекінгових порталах (Demagog.org.pl, Demagog.cz, Demagog.sk, StopFake.org).
- Кожен із нас має вплив – не поширюючи неперевірений контент, ми захищаємо себе й інших від маніпуляцій.

5. Підсумок і рефлексія (7 хв)

Дидактична мета

- Підсумувати знання, здобуті під час уроку про фейки у політиці.
- Усвідомити учням, наскільки велике значення має відповідальне користування інформацією у демократичних процесах.
- Посилити позицію свідомого й активного громадянина, який уміє захищати себе та інших від маніпуляцій.

Хід активності

1. Індивідуальна робота (3–4 хв)

Учитель роздає учням маленькі картки або просить записати у зошитах закінчення речень:

- «Я зрозумів/ла, що фейки у політиці можуть...»
- «Найбільшою загрозою для демократії є...»
- «У майбутньому перед виборами я перевірю...»
- (опційно) «Фейк, у який я колись повірив/ла, навчив мене, що...»
- (опційно) «Як громадянин я можу зробити так, щоб політична брехня не руйнувала нашу державу...»

Учні пишуть короткі, щирі відповіді – підписуватися не обов'язково.

Проект спільно профінансований Європейським Союзом

**Co-funded by
the European Union**

2. Галерея рефлексій (3–4 хв)

- Учні приклеюють свої картки на великий аркуш/фліпчарт під гаслом: *«Що ми можемо робити, щоб фейки не руйнували демократію?»*
- Вони можуть також зачитати свої речення (добровільно).
- Учитель групує записи (наприклад, «Перевірка джерел», «Розмова з іншими», «Не поширювати чуток»), показуючи, що учні самі здатні вказати рішення.

3. Підсумкова дискусія (2–3 хв)

Учитель ставить запитання:

- Яка думка з «галереї» була для вас найважливішою?
- Що кожен із нас може зробити під час виборчої кампанії, щоб не піддатися маніпуляції?
- Чи може політичний фейк бути небезпечнішим, ніж звичайна брехня в інтернеті? Чому?

4. Підсумок учителя

- Учитель підкреслює, що демократія спирається на свідомі рішення громадян, а ці рішення потребують достовірних фактів.
- Заохочує учнів перевіряти новини, користуватися порталами фактчекінгу (Demagog.org.pl, Demagog.cz, Demagog.sk, StopFake.org) і говорити з іншими про підозрілі повідомлення, а не поширювати їх.
- Посилує почуття відповідальності: *«Те, що ми робимо з інформацією – чи перевіримо її, чи поширимо далі – впливає на майбутнє нашої країни».*

Варіанти розширення рефлексії

- **Класний плакат «Кодекс свідомого виборця»** – учні на уроці або як домашнє завдання створюють 5–10 правил безпечного користування інформацією під час виборів.
- **Карта думок «Шлях фейку»** – графічне зображення того, як виникає фейк, поширюється і які можуть бути його політичні наслідки.
- **Анонімна скринька запитань** – учні кидають запитання, що стосуються політики, демократії та інформаційних маніпуляцій, які вчитель обговорює на наступному уроці або виховній годині.

Проект спільно профінансований Європейським Союзом

**Co-funded by
the European Union**

6. Словник понять

Поняття	Визначення
Політичний фейк	Неправдива інформація, пов'язана з політикою, створена з метою вплинути на рішення виборців або громадську думку.
Виборча дезінформація	Навмисне поширення неправдивого контенту, щоб змінити перебіг або результат виборів.
Політична пропаганда	Медіа- чи політичний меседж, який однобічно просуває ідею, партію чи кандидата, часто ціною правди.
Політичний deepfake	Фальшивий відеозапис, що приписує політику слова або дії, яких він ніколи не говорив і не робив.
Політичний бот	Комп'ютерна програма, що масово публікує повідомлення на підтримку або проти політиків і партій.
Маніпуляція емоціями	Використання страху, гніву чи надії для впливу на політичні рішення людей.
Фейкове опитування	Вигадані або сфальсифіковані результати опитувань громадської думки, опубліковані для впливу на виборців.
Іноземний вплив	Дії інших держав, спрямовані на створення чи підтримку фейків, щоб вплинути на політику країни.

7. Методичний посібник для вчителя

1. Вступ – як розпочати урок

- Створи нейтральний ґрунт:
 - На початку підкресли, що заняття не спрямоване на оцінку жодної партії, політика чи поглядів учнів – йдеться про розуміння, як працює дезінформація.
 - Уникай обговорення поточних політичних суперечок у країні учнів, щоб не викликати поділів.
 - Якщо учні наводять приклади з реальних кампаній, не оцінюй політичний зміст – аналізуй лише механізм фейку (хто, з якою метою, якою є маніпуляція).
- Приклади для вступу:
 - Використовуй вигадані, але реалістичні приклади або історичні матеріали (наприклад, дезінформація на виборах у США 2016 року, випадки з України, приклади з ЄС), щоб уникнути емоцій, пов'язаних із локальною політикою.
 - Можна застосовувати загальні випадки з порталів фактчекінгу (Demagog.org.pl, StopFake.org, Manipulátoři.cz).

Проект спільно профінансований Європейським Союзом

**Co-funded by
the European Union**

2. Підготовка матеріалів

- **Сценарії політичних фейків:**
 - Створи кілька різних варіантів (наприклад: атака на кандидата, фальшиві дані про вибори, маніпулятивний мем), щоб показати різноманітність форм.
 - Це можуть бути короткі пости із соцмереж, скріншоти опитувань, підроблені заголовки – щоб учні бачили, що дезінформація не завжди виглядає як «газетна стаття».
- **Джерела достовірної інформації:**
 - Підготуй список сайтів фактчекінгу (Demagog.pl, Demagog.cz, Demagog.sk, StopFake.org, EUvsDisinfo.eu), щоб учні могли порівняти неправдиве повідомлення з фактами.
 - Можна підготувати QR-коди з посиланнями на ці сайти – це полегшить використання телефонів під час вправ.

3. Проведення групових вправ

- **Поради:**
 - Під час аналізу фейків слідкуй, щоб дискусія не перетворилася на політичну суперечку – нагадуй, що ви досліджуєте техніки маніпуляції, а не оцінюєте реальних осіб чи партій.
 - У кожній групі визнач «спікера», який представить висновки, щоб усі учні мали шанс висловитися.
 - Якщо учні розходяться в оцінці наслідків фейку, попроси їх наводити аргументи, а не емоційні твердження.

4. Модерація класової дискусії

- **Підкресли глобальний характер проблеми:**
 - Фейки у політиці з'являються в усьому світі – у США, країнах ЄС, Україні, а також у Польщі, Чехії й Словаччині.
 - Варто показати, що це не проблема «однієї партії» чи «однієї країни», а глобальний виклик для демократії.
- **Запитання для поглиблення дискусії:**
 - Чому неправдиві повідомлення поширюються швидше, ніж спростування?
 - Які емоції найчастіше використовуються у політичних фейках?
 - Чи легше захиститися від брехні, якщо ми знаємо техніки маніпуляції?

Проект спільно профінансований Європейським Союзом

**Co-funded by
the European Union**

5. Створення безпечної атмосфери

- Правила дискусії: домовся на початку уроку, що:
 - кожен має право на власну думку,
 - оцінюємо інформацію, а не людей,
 - не використовуємо образливих висловів щодо політиків, партій чи інших учнів.
- Реагування на емоції:
 - Якщо дискусія стає напруженою, зупини її й нагадай, що тема стосується механізмів маніпуляції, а не оцінки політичних поглядів.
 - Можна запропонувати хвилину тиші для запису думок, щоб зняти емоційну напругу.

6. Виховна мета уроку

- Показати, що відповідальний громадянин перевіряє інформацію перед тим, як ухвалити виборче рішення чи поширити новину далі.
- Вказати, що кожен із нас впливає на якість публічної дискусії – навіть один поширений фейк може внести хаос.
- Розвивати навички критичного мислення і сміливість ставити запитання, навіть якщо інформація виглядає правдоподібною.

7. Можливі розширення уроку

- **Класний проєкт: «Кодекс свідомого виборця»** – створення списку правил, що захищають від маніпуляцій під час виборчих кампаній.
- **Аналіз реальних випадків:** використання матеріалів із EUvsDisinfo або StopFake.org для обговорення справжніх кампаній дезінформації на виборах.
- **Оксфордські дебати:** «Чи соціальні мережі допомагають, чи шкодять демократії?» – учні готують аргументи з обох сторін.

8. Наукові та освітні джерела (міжнародні, європейські, чеські, словацькі, українські)

EDMO – European Digital Media Observatory

<https://edmo.eu>

– дослідження дезінформації в ЄС, звіти про вплив фейків на демократію, освітні інструменти.

Проект спільно профінансований Європейським Союзом

**Co-funded by
the European Union**

EUvsDisinfo – Європейська служба зовнішніх дій

<https://euvsdisinfo.eu>

– база аналізів політичних дезінформаційних кампаній у Європі, приклади з різних країн, освітні матеріали.

UNESCO – «Media and Information Literacy Curriculum for Teachers»

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000192971>

– глобальний підхід до інформаційної освіти, вплив пропаганди на суспільство.

StopFake.org (Україна)

<https://www.stopfake.org/en/news/>

– українська фактчекінгова платформа, яка аналізує фейки, у тому числі політичні та воєнні.

Demagog.org.pl (Польща)

<https://demagog.org.pl>

– портал, що перевіряє висловлювання політиків, аналізує неправдиві виборчі матеріали.

Manipulátoři.cz (Чехія)

<https://manipulatori.cz>

– аналізи політичних фейків та кампаній дезінформації у чеському публічному просторі.

Demagog.cz / Demagog.sk (Чехія / Словаччина)

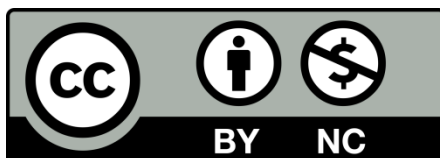
<https://demagog.cz> / <https://demagog.sk>

– перевірка політичних висловлювань, освітні матеріали про дезінформацію у політиці.

Infosecurity.sk – Inštitút pre bezpečnostnú politiku (Словаччина)

<https://infosecurity.sk>

– звіти про вплив неправдивих наративів на політику та демократію в Центральній Європі.

Проект спільно профінансований Європейським Союзом